

กระบวนการสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับ "ความซื่อสัตย์สุจริต"
ในรายการโทรทัศน์ของ
สำนักงาน ป.ป.ป.

นางสุภาภรณ์ ศรีดี

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

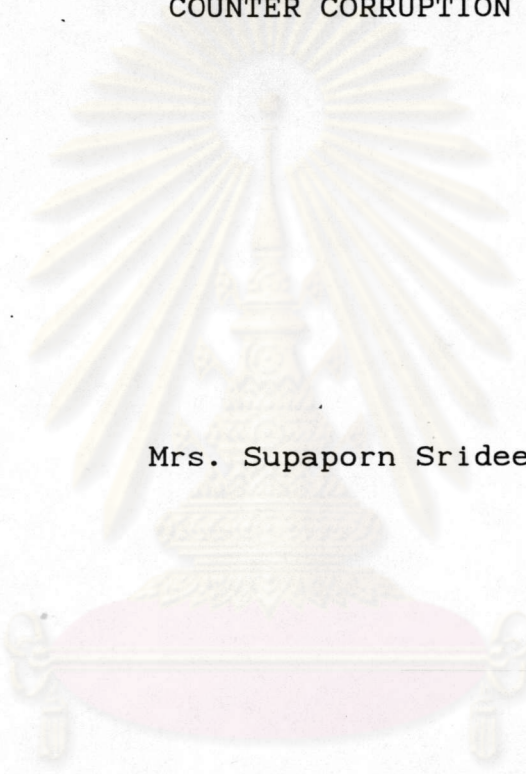
ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 633 - 246 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PROCESS OF MESSAGE DESIGN
FOR HONESTY IN T.V. PROGRAMME
OF THE OFFICE OF THE COMMISSION OF
COUNTER CORRUPTION

Mrs. Supaporn Sridee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication
Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 633 - 246 - 5

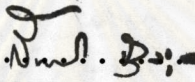
หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับ "ความซื่อสัตย์สุจริต"
ในรายการโทรทัศน์ของสำนักงาน ป.ป.ป.

โดย นางสาวภาภรณ์ ศรีดี

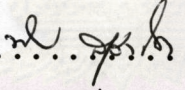
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

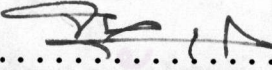
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี

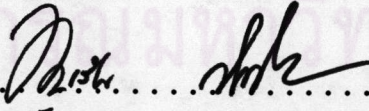
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลินดี อึ้งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาโต)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

.... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชวุธ เรือน กิติวัฒน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุภาภรณ์ ศรีดี : กระบวนการสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับ "ความซื่อสัตย์สุจริต" ในรายการโทรทัศน์ของ
สำนักงาน ป.ป.ป. (THE PROCESS OF MESSAGE DESIGN FOR HONESTY IN T.V.
PROGRAMME OF THE OFFICE OF THE COMMISSION OF COUNTER CORRUPTION)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, 174 หน้า ISBN 974-633-246-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงกระบวนการสร้างเนื้อหาและปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการ
สร้างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์ของสำนักงาน ป.ป.ป. (รายการเมืองคนดี) โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์
แบบเจาะลึก การศึกษาจากเทปโทรทัศน์และเอกสารประกอบอื่น ๆ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการสร้างเนื้อหาในรายการเมืองคนดี ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน
ได้แก่ 1. การกำหนดกรอบความคิดและเนื้อหา 2. การดำเนินการผลิต สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อ
กระบวนการสร้างเนื้อหา มีดังนี้ คือ 1. ผู้ชม ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายของรายการ 2. เวลา ได้แก่
เวลาในการผลิตและส่งมอบงาน 3. แนวคิดที่มีผลต่อการกำหนดเนื้อหา นอกจากนี้ ยังพบว่ารูปแบบ
การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ "ความซื่อสัตย์สุจริต" ซึ่ง ป.ป.ป. มุ่งที่จะอบรมขัดเกลาให้เด็กเป็นคนดีนั้น
ประกอบด้วย การให้เด็กเข้าใจถึงความหมายของคำว่า "ซื่อสัตย์สุจริต" ได้แก่ ความซื่อสัตย์ในเรื่องเงิน
ทรัพย์สิน สิ่งของ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตน และความซื่อสัตย์ต่อระเบียบวินัย และการแนะนำแนวทางที่จะ
นำไปสู่การเป็นคนดี ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงผลดีและผลเสียของการกระทำ โดยใช้รูปแบบของละครสั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน .....
ปีการศึกษา ..... 2538 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... สุภาภรณ์ ศรีดี .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... รศ.จุมพล รอดคำดี .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C550268 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: : MESSAGE DESIGN/PROCESS/HONESTY/T.V./THE O.C.C.C.

SUPAPORN SRIDEE : THE PROCESS OF MESSAGE DESIGN FOR HONESTY IN T.V. PROGRAMME OF THE OFFICE OF THE COMMISSION OF COUNTER CORRUPTION (O.C.C.C.)

THESIS ADVISOR : ASSOC PROF. JOOMPOL RODCUMDEE. 174 PP. ISBN 974-633-246-5

The objectives of the research were to study the process of message design and factors affecting in "Muang Kon Dee" T.V. programme produced by the O.C.C.C. and to analyze "honesty" conceptualization portrayed in the programme. An analysis was also undertaken through in-depth interview and a participation observation.

Results indicated that the process of creating and selecting contents of "Muang Kon Dee" T.V. programme was divided into 2 steps, 1. to make the policy and key concept, 2. to produce the T.V. programme. From the study also found that the factors affecting in the process of message design consist of 1. the target audience, 2. the period of programme production and fix date of video tape delivery, 3. key concept affected to the message design.

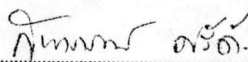
Moreover, this research founded that the contents of "Muang Kon Dee" T.V. programme in 52 miniseries consist of making the children understand the meaning of "honesty" conceptualization such as honesty in assets, honesty in duty of own responsibility and honesty in having discipline and pointing out what the ways of this they should be obeyed and indicating about the result of person act.

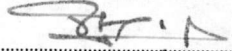
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ และความช่วยเหลืออย่างดีของ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต ประธานกรรมการ และผู้ช่วย-ศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับเกียรติ และความร่วมมืออย่างยิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ท่าน ซึ่งแม้จะมีภารกิจมากมาย แต่เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย ท่านเหล่านี้ก็ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่ามาให้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน พลตำรวจเอก พจน์ บุญยะจินดา ดร.ประสิทธิ์ คำรงค์ชัย คุณศิริระพงษ์ สีวายุวิโรจน์ อาจารย์พะยอม แก้วกำเนิด ดร.โกวิท ประวาลพฤกษ์ คุณบรรจง กันตวิรุฒ คุณเสนห์ รัตจินดา คุณเกริกเกียรติ เอกพจน์ และคุณดวงพร รุจิเรข ที่สำคัญต้องขอกราบนมัสการ พระพิศาลธรรมพาที (พระพยอม กัลยาโณ) ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณ สำนักงาน ป.ป.ป. ที่ให้โอกาสและสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ลาศึกษาในระดับปริญญาโทเพื่อนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ล่วงลับไปแล้วที่ไว้กำเหนิดและให้โอกาสในการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด คุณสายสุนีย์ รังสิยกุล พี่สาวที่ช่วยดูแลบุตรไว้และให้กำลังใจยามที่ผู้วิจัยท้อแท้ เมล็ดกรหญิง โสภาวรรณ ตีรสวัสดิชัย พี่สาวอีกคนหนึ่งที่เป็นห่วงเป็นใยและให้การสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้ นายสัตวแพทย์อุทิศ ศรีดี คู่ชีวิตที่เป็นกำลังใจสำคัญที่ช่วยให้ผู้วิจัยฟันฝ่าอุปสรรคในทุก ๆ เรื่อง คุณวลัยพร ธรรมวงศา ผู้ช่วยเหลือแนะนำในการทำวิจัยอย่างเต็มที่ขอขอบคุณ คุณขวัญใจ กลิ่นขจาย และคุณชนิดา หวานฉ่ำ ที่ช่วยเป็นเพื่อนในการติดต่อประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีผล หรือเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอยกให้เด็กหญิงณัฐชยา ศรีดี บุตรของผู้วิจัยที่ช่วยคุณแม่ตั้งแต่อยู่ในครรภ์และเป็นเด็กดีมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยมีความหวัง และความพยายามจนประสบความสำเร็จ

สุภาภรณ์ ศรีดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย	11
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
ข้อสันนิษฐานการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย	11
นิยามศัพท์	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่	
2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างและคัดเลือกเนื้อหาผลิตรายการโทรทัศน์	14
แนวคิดของเวสลีย์และแมคสัน เรื่องแบบจำลองเชิงแนวคิดรวบยอดเพื่อทำการวิจัยสื่อสาร	14
2) แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์	16
3) แนวคิดเรื่องกระบวนการปลูกฝัง "ความซื่อสัตย์สุจริต" โดยใช้สื่อมวลชน	18
- แนวคิดเรื่องการปลูกฝังค่านิยมโดยใช้สื่อมวลชนของ Gerbner	19
- แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนของ Roger Clause	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่	
3 ระเบียบวิธีวิจัย	25
แหล่งข้อมูล	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
การนำเสนอข้อมูล	29
4 กระบวนการสร้างเนื้อหาและปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการสร้างเนื้อหา เกี่ยวกับ "ความซื่อสัตย์สุจริต" ในรายการโทรทัศน์ของสำนักงาน ป.ป.ป. (รายการเมืองคนดี)	31
1) กระบวนการสร้างเนื้อหา	31
2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสร้างเนื้อหา	52
3) แนวคิดที่มีผลต่อการกำหนดเนื้อหา	56
5 รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง "ความซื่อสัตย์สุจริต" ในรายการ เมืองคนดี	58
การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาในรายการเมืองคนดี	58
ตารางเกณฑ์การแบ่งเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต	65
สรุปรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเรื่อง "ความซื่อสัตย์สุจริต"	70
6 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	71
รายการอ้างอิง	78
ภาคผนวก	81
- เรื่องย่อรายการเมืองคนดี 52 ตอน	82
- ตัวอย่างบทโทรทัศน์รายการเมืองคนดี	97
ประวัติผู้เขียน	174